

Tma jako v pytli

Jára Cimrman

V době Cimrmanova hereckého kočování byla většina hospodských sálů a sokoloven již elektrifikována. Ale poměrně často se stávalo, že uprostřed představení došlo k přesrušení dodávky proudu a celé divadlo se ponořilo do tmy. Zapalovat svíčky či petrolejové lampy bylo po požáru Národního Divadla přísně zakázáno. Muselo se tedy čekat, až se závada odstraní. Pro tyto nepříjemné chvíle čekání napsal Cimrman vtipnou scénickou vložku, která se celá odehrávala po tmě. Když jsem ji v pozůstalosti herce Oty Plka našel, uvědomili jsme si, že tu Jára Cimrman dávno před vynálezem rozhlasu položil základ rozhlasové hře. Posuďte sami. Prosím, zhasněte světlo. (zhasne se)

1. HEREC: Velevážené publikum, zůstaňte na svých místech. V důsledku poruchy elektrického osvětlení sehraje veselý výstup "Tma jako v pytli".

KREJČÍ: Manželko, nevádí ti, že odcházím z domova a nechávám tě tu samotnou v našem bytě, který je zároveň krejčovskou dílnou ?

ŽENA: Nevadí. Víím, že jako krejčí musíš za svými zákazníky z domu, když nám tak často vypínají světlo a ty nevidíš na práci.

KREJČÍ: Tak sbohem, manželko.

ŽENA: Sbohem, manželí. A nebouchej dveřmi, ať neprobudíš dědečka, který spí ve vedlejší místnosti.

Je pryč, už jsem se bála, že neodejde. Za chvílku totiž přijde můj mileneček František Křížík. Má továrnu na elektřinu a udělá poruchu, kdykoli chceme vytrnadiť manžela z domu. (Ozve se zaklepání) To jsi ty, miláčku ? Pojď dál, vzduch je čistý.

KŘIŽÍK: Konečně tě držím ve svých rukách. Ó, jaké máš pevné boky.

ŽENA: To je krejčovská panna, Fratišku.

KŘIŽÍK: Promiň. A teď ? Nejsi panna ?

ŽENA: Ale Fratišku !

KŘIŽÍK: Už tě poznávám. Kdybys byla panna, měla bys tady odsud k podlaze dřevěnou štangli.

ŽENA: Kde jsi, Fratišku ?

KŘIŽÍK: Tady, miláčku. Smím tě políbit ?

ŽENA: Polib mě, Fratišku.

KŘIŽÍK: Mně připadá, že máš v puse fajfku.

ŽENA: Dědo! ? Vy jste tady ?

DĚDA: Jo. Hledám svíčku. Kdo to tu s tebou je, že mě pořád oblizuje.

ŽENA: To je Venouš. Můj muž a tvůj syn. Běž spát. Najdu svíčku sama.

DĚDA: Tak já jdu spát. Dobrou noc.

KŘIŽÍK: Konečně sami, drahá. Celý život bych ti chtěl takhle klečet u nohou.

ŽENA: Kleč, Fratišku, kleč.

DĚDA: Poslyš, snacho, vrátil jsem se. Nějak se mi nezdá ten hlas. Jsi to opravdu ty, Venouši ? Kde jsi ? Aha tady. A co že jsi tak malej ?

ŽENA: Dědo, Venouš teď odešel. Tohle je sousedovic malý Mirek. Jeho mamince zase došel ocet.

DĚDA: K čemu potřebuje tolik octa ? Vždyť seš tu každý den.

(Ozve se klepání)

ŽENA: Kdo je ?

MIREK: Dobrý večer, jsem sousedovic malý Mirek. Mamince zase došel ocet.

DĚDA: To jsem blázen.. Říkalas, že tady ten, co ho držím za vlasy, je sousedovic malý Mirek.

ŽENA: Sousedi mají dva malé chlapce.

DĚDA: A oba jsou Mirkové ?

ŽENA: Ano. Mají dva malé Mirky. Vy už taky nic neudržíte, dědo.

DĚDA: Jednoho Mirka jsem udržel.

(Ozve se klepání)

ŽENA: Kdo je ?

SOUSEDKA: Dobrý večer. Jsem vaše sousedka. Není tady náš Mirek ?

DĚDA: Jsou tady oba vaši Mirkové.

SOUSEDKA: Oba. Já mám jen jednoho Mirka.

DĚDA: Vidíš, snacho, sousedka je mladší, a taky udrží jen jednoho.

KREJČÍ: To jsem rád, že jsem neodešel za svými zákazníky a svůj odchod jsem jen předstíral.

ŽENA: Probůh manželé, tys byl celou dobu zde ?

KREJČÍ: Ano. Konečně jsem se dozvěděl, proč nám tak často vypínají proud. Pojd' sem Křižíku ! Kde jsi ? Á, tady klečíš.

MIREK: Já jsem Mirek.

KREJČÍ: Promiň Mirku. Tak tohle je Křižík.

KŘIŽÍK: Já jsem taky Mirek.

KREJČÍ: Nekecej. Je jenom jeden Mirek. Druhej je tu na ocet. Křižíku, pamatuj si, ještě jednou vypneš elektriku...

KŘIŽÍK: Slibuju že nevypnu, pane mistře. Se zálety jsem dneškem zkoncoval. Bude moje nová, oblouková lampa, nebo vaše stará.

(Rozsvítí se)

Viděli jste, přátelé, respektive slyšeli, jak Cimrman využil v výpadku proudu, který divadelní představení zpravidla ochromí, k pobavení publika.

Scénku "Tma jako v pytli" hrála jeho společnost několik let se stejně bouřlivým ohlasem, jakého jsme byli svědky dnes, a to až do roku 1913, kdy navštívil představení František Křižík s chotí. Sám Křižík by byl přešel celou záležitost s humorem, ale jeho paní trvala na tom, že scénka musí být stažena z repertoáru a výpadky proudu musí přestat.